

Nordeuropa Försäkring AB

KOMBINERAD FÖRSÄKRING FÖR

ENTREPRENAD P01:3

FÖRSÄKRINGSGIVAREN ANGES I FÖRSÄKRINGSBREVET

Innehåll	sid
1 Egendomsförsäkring - Kombinerad Entreprenad	5
1.1 Vem försäkringen gäller för	5
1.1.1 Försäkringstagaren	5
1.1.2 Annan än försäkringstagaren	5
1.2 När försäkringen gäller	5
1.2.1 Arbeten som utförs på entreprenad	5
1.2.2 Arbeten i egen regi	6
1.3 Var försäkringen gäller	6
1.3.1 Arbeten och Hjälpmedel	6
1.3.2 Ritningar, arkivalier och datainformation samt Arbetstagares egendom	6
1.4 Försäkrat intresse	6
1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp	7
1.5.1 Försäkrad egendom	7
1.5.2 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning	7
1.6 Självrisk	8
1.7 Försäkrade skadehändelser	9
1.7.0 Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar	9
1.7.8 Allriskförsäkring, Åtkomstförsäkring	10
1.8 Räddnings- och Röjningskostnad	12
1.8.1 Räddningskostnad	12
1.8.2 Röjningskostnad	12
1.9 Säkerhetsföreskrifter	13
1.9.0 Säkerhetsföreskrifter	13
1.9.0.1 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts	13
1.9.1 Säkerhetsföreskrifter avseende brand	14
1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation	17
1.9.4 Krav på inbrottskydd och åtgärder för att förhindra stöld	18
1.9.5 Krav på åtgärder vid VVS-installationer och arbete i våtutrymmen	20
1.10 Skadevärderingsregler	20
1.10.2 Maskiner/Inventarier	21
1.10.3 Varor	22
1.10.4 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser	22
1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis	23
1.10.6 Kunders egendom	23
1.10.7 Arbetstagares egendom	23
1.11 Ersättningsregler	23
1.11.5 Panträtt i fast egendom	23
1.11.6 Ersättningsregler i övrigt	23
1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser	24
1.12 Skaderegleringsbestämmelser	24
1.12.1 Anmälan om skada	24
1.12.2 Anspråk på ersättning	24
1.12.3 Skyldighet vid skadereglering	25
1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera	25
1.15 Definitioner - Förklaringar	25
1.15.1 Objekttyper	25

Innehåll	sid
1.15.4 Återställande	27
1.15.5 Värdering	27
1.15.6 Övrigt	28
2 Avbrottsförsäkring - Kombinerad Entreprenad	33
2.1 Avbrottsförsäkring	33
2.1.1 Vem försäkringen gäller för	33
2.1.2 När försäkringen gäller	33
2.1.4 Försäkrat intresse	33
2.1.5 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning	33
2.1.6 Självrisk och karen	34
2.1.7 Försäkrade skadehändelser	34
2.1.8 Räddnings- och extrakostnader	35
2.1.9 Säkerhetsföreskrifter	35
2.1.10 Skadevärderingsregler	35
2.1.11 Ersättningsregler	36
2.1.12 Skaderegleringsbestämmelser	36
2.1.15 DefinitionerFörklaringar	37
3 Anvarsförsäkring - Kombinerad Entreprenad	39
3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet	39
3.2 När försäkringen gäller	39
3.3 Var försäkringen gäller	39
3.5 Försäkringsbelopp	39
3.5.1 Person- och sakskada	39
3.5.3 Egendom som bearbetas, installeras, monteras m m	39
3.5.4 Egendom under lyft eller transport	40
3.5.5 Dataregisteransvar	40
3.5.7 Avfallshantering	40
3.5.9 Ren förmögenhetsskada	40
3.6 Självrisk	40
3.7 Försäkringens omfattning	40
3.7.1 Försäkringsgivarens åtagande	40
3.7.2 Person- och sakskada	41
3.7.4 Ekonomisk och ideell skada vid dataregisteransvar	41
3.7.9 Entreprenadarbete	41
3.7.10 Undantag	43
3.12 Skaderegleringsbestämmelser	46
3.12.1 Anmälan om skada	46
3.12.2 Skyldighet vid skadereglering	46
3.12.4 Oriktiga uppgifter m m	47
3.12.5 Rättegång	47
3.12.6 Uppgörelse i godo	47
3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal	47
3.12.8 Dröjsmålsränta	47
3.12.9 Mervärdesskatt	47

Innehåll	sid
4.1 Entreprenadförsäkringar	48
4.1.4 Försäkring för befintlig egendom	48

1 Egendomsförsäkring - Kombinerad Entreprenad

1.1 Vem försäkringen gäller för

1.1.1 Försäkrings tagaren

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom ifråga om

- *)arbeten även för
 - * försäkringstagarens beställare, om denne är *)byggherre
 - * försäkringstagarens underentreprenör/underleverantör
- *)hjälpmedel även för
 - * försäkringstagarens beställare om denne är *)byggherre
 - * ägare till *)hjälpmedel som försäkringstagaren leasar, hyr eller lånar
- övrig försäkrad egendom för både försäkringstagaren och ägaren, om försäkrad egendom
 - * tillhör kund
 - * är mottagen i kommission
 - * köpts enligt avbetalningskontrakt
 - * disponeras enligt leasingkontrakt, hyrts eller lånats
 - * *)arbetstägares egendom

i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning försäkringstagaren

- * enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada
- * i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

Försäkringen gäller således inte för den försäkrades sidoentreprenör/sidoleverantör eller konsortiepartner.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft, med de begränsningar som anges under 1.2.1 med underpunkter nedan.

1.2.1 Arbeten som utförs på entreprenad

1.2.1.1 Entreprenadtid

För *)arbeten som utförs på entreprenad gäller försäkringen till dess *)arbeten eller del därav avlämnats eller övertagits.

Vid skada som orsakats av att *)arbeten helt eller delvis tagits i bruk före avlämnande eller övertagande gäller att försäkringen inte omfattar skada i den mån skadan kan ersättas genom annan gällande försäkring.

1.2.1.2 Garantitid

Försäkringen gäller dessutom efter avlämnande eller övertagande i högst

- sex år från garantitidens början för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel i arbetsprestation
- fem år från garantitidens början för skada som beror på fel i arbetsprestation och som upptäcks under garantitiden
- tre år från garantitidens början för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel i material

- två år från garantitidens början för skada som beror på fel i material och som upptäcks under garantitiden dock endast under förutsättning att den försäkrade enligt avtal är skyldig att ersätta skadan.

1.2.1.3 Efter garantitid

Försäkringen gäller, om försäkringen är i kraft, dessutom för skada på *)arbeten som upptäcks under försäkringstiden till den del den försäkrade ansvarar härför på grund av att felet är väsentligt och har sin grund i vårdslöshet.

Försäkringen gäller under inga omständigheter för skada som upptäcks senare än tio år från det att entreprenaden avlämnats.

1.2.2 Arbeten i egen regi

För *)arbeten som utförs för försäkringstagarens egen räkning (för eget bruk eller för försäljning) gäller försäkringen till dess *)arbeten tagits i bruk, dock längst tre månader från den tidpunkt då de kunnat tas i bruk.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden

1.3.1 Arbeten och Hjälpmedel

- på *)arbetsområde
- på upplagsplats eller i lokal som används för förvaring, användning eller åtgärd
- i transportmedel samt vid lastning och lossning i och ur transportmedel

1.3.2 Ritningar, arkivalier och datainformation

- på *)arbetsområde samt under transport till och från *)arbetsområde. samt Arbetstagares egendom

1.3.2.1.1 Inbrottsförsäkring

För inbrottsförsäkrad egendom, på annan plats än försäkringsställe, gäller utöver ovanstående att säkerhetsföreskrift enligt Skyddsklass 1 ska vara uppfylld, (se 1.9.2.1.1).

Vid förvaring av egendom i bostad gäller som särskild säkerhetsföreskrift att fönster ska vara stängda och reglade samt dörrar vara låsta.

Påföljd

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts - se 1.9 säkerhetsföreskrifter.

Högsta

För *)varor eller *)kunders egendom bestående av *)stöldbegärlig ersättning egendom begränsas ersättningen till att gälla för högst 0,5 basbelopp.

Detta gäller oavsett om försäkringsbeloppet för sådan egendom är högre på försäkringsstället.

1.3.2.2 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid arbetstagares tjänsteutövning.

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast sådan skada som består i att försäkrad egendoms värde minskas eller går förlorat.

Beträffande avbrottsförlust, se kap 2, Avbrottsförsäkring.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som anges med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet.

Undantagen egendom

Försäkringen gäller inte för

- *)arbeten som utförs i *)konsortium
- *)arbeten - med värde i färdigt skick över 15 basbelopp - avseende
 - * petrokemisk industri, kärnkraftverk
 - * bro, viadukt, berggrum, tunnel
 - * dammbyggnad, vattenkraftstation, hamnanläggning
 - * anläggning under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav.
- *)hjälpmedel av typ
 - * trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
 - * motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
 - * motorredskap vikt över 2000 kg,
 - * motorredskap vikt under 2000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsfröflyttning.
 - * gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskiner, dumprar, asfaltverk
 - * mobilkranar, tornsvängkranar.
 - * kassuner och pontoner - med värde över 10 basbelopp
 - * skepp och båtar

Försäkringen omfattar inte *)hjälpmedel när de används vid följande typer av *)arbeten

- * bro, viadukt, bergtunnel, tunnel
- * dammbyggnad, vattenkraftstation, hamnanläggning
- * anläggning under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav, vars värde i färdigt skick överstiger 15 basbelopp, enligt ovan.

1.5.2 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp (högsta ersättning) som angetts i försäkringsbrevet för varje slag av egendom.

För samtliga skador, enligt 1.2.1.2 och 1.2.1.3 ovan, som upptäcks under ett och samma försäkringsår, är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

För samtliga skador på *)arbeten som avlämnats eller övertagits före det att försäkringen varit i kraft är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

Egendom

Följande egendom ingår intill nedan angivna belopp eller högre om så framgår av försäkringsbrevet:

- *)pengar och värdehandlingar vid rån	0,5 basbelopp
- *)arbetstagares egendom per arbetstagare	0,2 basbelopp eller belopp enligt kollektivavtal
- skylt	1 basbelopp
- förhyrd lokal (inkl glas som hör till byggnad)	2 basbelopp om försäkringstagaren enligt hyresavtal är skyldig att svara för skadan.
- lånade eller hyrda *)hjälpmedel intill	20% utöver angivet belopp i försäkringsbrevet, dock högst 2 basbelopp.
- *)kunders egendom - dock inte *)pengar och värdehandlingar - på angivet försäkringsställe	1 basbelopp.

Följande egendom kan också ingå i försäkringen.

Det anges i så fall i försäkringsbrevet och ingår intill i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp:

- *)maskiner/inventarier samt *)ritningar, arkivalier och datainformation på eget kontor
- *)varor och *)maskiner/inventarier i eget lager eller egen verkstad.

Egendom i transportmedel

Ersättning för skada på egendom i transportmedel samt vid lastning och lossning i och ur transportmedel är begränsad till högst 10 basbelopp.

Högsta ersättning vid stöld ur transportmedel är 5 basbelopp, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Låsändring

Ersättning lämnas med högst 2 basbelopp för låsändringar i samtliga lokaler som skäligen är påkallade till följd av att nyckel eller kod till försäkringstagarens utförda *)arbeten eller disponerade lokaler - och som förvarats hos försäkringstagaren - stulits i samband med inbrott i lokal eller inhägnat område som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd enligt 1.9.4, genom inbrott i bostad eller förlorats genom rån. Detta gäller dock endast lås i ingångsdörrar till bostäder och andra lokaler.

Anmärkning:

Med inbrott avses att någon olovligen med våld brutit sig in i lokal eller bostad.

Skadegörelse

Vid skada genom skadegörelse utan samband med inbrott är sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts- Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 300 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Försäkringsgivaren.

Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Åtkomstkostnad för entreprenör

Åtkomstkostnad för entreprenör ingår intill 5 basbelopp eller högre belopp om så framgår av försäkringsbrevet. För samtliga åtkomstkostnader som uppkommer under ett försäkringsår är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

Ras, jordskalv, vulkanutbrott, dammgenombrott

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts- Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 150 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Försäkringsgivaren.

Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda ersättningsbara skadebeloppet, räknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings och röjningskostnad), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självrisken framgår av försäkringsbrevet.

Självriskens är dock alltid lägst 0,5 basbelopp vid

- skada efter garantitid enligt 1.2.1.3
- stöld ur transportmedel.

Självriskens vid stöld ur transportmedel kan sänkas till 0,2 basbelopp då transportmedlet är försett med larm, vilket i så fall framgår av försäkringsbrevet. Se dock 1.9.4.1 beträffande påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts.

Självriskens är 10% av skadebeloppet, dock lägst 0,5 basbelopp och högst 2 basbelopp, vid skada som

- orsakats av byggtork eller flyttbar uppvärmningsanordning
- orsakats av motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap eller terrängfordon) som uppställts i fabrikslokal, lagerlokal eller upplag.

1.7 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringen omfattar nedan angivna skadehändelser.

1.7.0 Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar

Grov vårdslöshet och uppsåt

Försäkringsgivaren är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

Terrorism

Egendomsskador och därav föranledda följskador som omfattas av försäkringen och som orsakats av *)terrorism ersätts ej.

Terroristhandling

Försäkringen omfattar inte egendomsskada och därav föranledda följd genom skador som orsakas av *)terrorism och vars uppkomst eller omfattning biologiska eller direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av kemiska ämnen biologiska eller kemiska ämnen.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Dammgenombrott

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom brott i naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten (dammgenombrott), som inte utgör *)arbete.

Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti
- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i oskadad egendom. Dock ersätts hälften av kostnaderna för ingrepp i oskadad egendom som är gemensamma för att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom. Vad som anges beträffande kostnader för ingrepp avser även kostnader för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

1.7.8 Allriskförsäkring

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom.

Låsändring

Försäkringen ersätter även kostnad för låsändringar enligt 1.5.2 (Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning) ovan.

Stöld

Ersättning för stöld lämnas endast om stöldtillfället kan preciseras. Se dock 1.9.4.1 beträffande krav på åtgärder för att förhindra stöld och påföljd när föreskrift inte följts.

Åtkomstförsäkring

Med komplettering av bestämmelsen i 1.7.8.1 avseende "Fel" gäller följande:

Vid ersättningsbar skada på *)arbeten på *)arbetsområde då skadan beror på fel i material eller felaktigt utförd arbetsprestation eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar gäller försäkringen även för

- kostnad för lokalisering och friläggning av felaktigheten
- återställandekostnad

om detta erfordras för att avhjälpa skadan.

Högsta ersättning

Åtkomstkostnad för entreprenör ingår intill 5 basbelopp eller högre belopp om så framgår av försäkringsbrevet. För samtliga åtkomstkostnader som uppkommer under ett försäkringsår är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som framträtt senare än två år från garantitidens början
- kostnader att avhjälpa själva felet.

1.7.8.1 Undantag

Rishtagande

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade framkallat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i medvetande om att detta innebar betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Ersättning lämnas dock om den försäkrade kan visa att denne inte varit medveten om eller borde ha varit medveten om skaderisken.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Bedrägeri

Försäkringen gäller inte för skada genom bedrägeri, förskingring eller andra förmögenhetsbrott enligt brottsbalken kap 9 och 10.

Fel

Försäkringen gäller inte för

- kostnad att åtgärda fel i material eller i utförd arbetsprestation och inte heller för skada på *)arbeten som orsakats av sådant fel
- kostnad för att åtgärda *)arbeten som är felaktiga på grund av ofullständiga eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar och inte heller för skada på *)arbeten som orsakats av sådan felaktighet.

Undantaget avser dock endast sådana kostnader som skulle ha uppkommit om felaktigheten hade åtgärdats omedelbart före skadans uppkomst.

Skada på

Försäkringen gäller inte för skada på

- begagnad egendom ingående i sådana *)arbeten som utgör *)montageverksamhet Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan påvisa att skadan inte till någon del orsakats av bristfällighet eller felaktighet i den begagnade egendomen.
- förbrukningsmaterial ingående i *)hjälpmedel, t ex drivmedel, däck och slangar, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, larvband, transportband.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan påvisa att skadan har uppkommit genom plötslig och oförutsedd yttre orsak och skadan skulle ha uppkommit även om egendomen ej varit i drift.

Skadan värderas till högst egendomens *)tekniska värde.

Skada som består i

Försäkringen gäller inte för skada som består i

- förlust av *)datainformation till följd av fel eller brist hos *)datamedia, felhantering, felprogrammering eller liknande
- gradvis förändring eller annan långtidspåverkan
- förslitning ,utmattning, förbrukning, svinn, diffusion, beläggning, avsättning eller fortgående sprickbildning
- erosion, *)kavitation eller *)korrosion,

Försäkringen gäller inte heller för skada på *)hjälpmedel som består i

- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem.
- att borrarutrustning går förlorad under marknivå

Skada av annan art

Försäkringen gäller inte för skada

- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas genom normal service eller justering.

1.8 Räddnings- och Röjningskostnad

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt 10.6 (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skälig räddningsåtgärd.

Räddningskostnad som understiger självriskan ersätts inte.

Undantag

Försäkringen ersätter inte kostnad

- i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal
- för påfyllning av släckmedel efter räddningsåtgärd när
 - * premiereduktion lämnats för att släckanläggning finns
 - * släckanläggning är ett krav för försäkringens giltighet.

Högsta ersättning

Den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada begränsas till dubbla försäkringsbeloppet för respektive egendoms slag.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering).

Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Röjningskostnad som understiger självriskan ersätts inte.

Högsta ersättning

Försäkringsgivarens åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat avtalats, vid varje skada begränsat enligt nedan.

Den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada som drabbar försäkrad inom en fastighet, med undantag för skada på luft, mark, vattentäkt, sjö eller vattenområde eller på grundvatten är begränsad till det sammanlagda försäkringsbeloppet utökat med 10 %.

Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp.

Detta gäller oavsett om egendomen är försäkrad enligt flera försäkringar hos Försäkringsgivaren.

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på luft, mark, vattentäkt, sjö eller vattenområde eller på grundvatten är begränsad till 10 basbelopp.

Den sammanlagda ersättningen för skada och röjningskostnad, vad avser *)hjälpmedel, är begränsad till det sammanlagda värdet av skadade *)hjälpmedel utökat med 10%.

Vid fullvärdesförsäkring för *)byggnad beräknas ersättningsbegränsningen enligt första stycket ovan på det av Försäkringsgivaren premiegrundande kalkylbeloppet. Vid annan beloppslös försäkring är röjningskostnaden begränsad till 50 basbelopp.

Vid skada enligt skadehändelse där högsta ersättning anges är dock den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive villkorspunkt eller i försäkringsbrevet angiven högsta ersättning.

Vid *)förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

1.9.0 Säkerhetsföreskrifter

Definition

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. Försäkringsavtalslagen (2005:104), en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller föreskrift som meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande. Det finns exempelvis föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd.

Föreskrifterna kan även gälla anvisningar om service och underhåll.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver ovan angivna allmänna säkerhetsföreskrifter gäller särskilda säkerhetsföreskrifter.

Sådana säkerhetsföreskrifter kan förekomma under respektive villkorspunkt eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet, exempelvis av besiktningsprotokoll till vilket försäkringsbrevet hänvisar.

Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot Försäkringsgivaren för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

1.9.0.1 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en föreskrift inte följts, om inte åsidosättandet kan antas saknat betydelse för skadan.

Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning då allmänna säkerhetsföreskrifter inte följts.

Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med avdrag med 20 %, dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

För de särskilda säkerhetsföreskrifterna gäller huvudregeln om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift.

1.9.1 Säkerhetsföreskrifter avseende brand

1.9.1.0 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelser från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna i 1.9.1.1 (Brandfarliga heta arbeten) eller 1.9.1.2 (Utomhus förvaring - brännbart material) inte följts.

Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

1.9.1.1 Brandfarliga heta arbeten

Säkerhetsregler för Heta Arbeten utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandförsvarsförbundet (SBF).

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där Heta Arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Allmänt

HETA ARBETEN:

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

BRANDSKYDDANSVARIG:

Den som avser att bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total- /generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, ska den brandskyddsansvarige

- utfärda tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsförbundet (SBFs) blankett "Tillstånd/Kontrollista" för heta arbeten eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas utförande förvissa sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1 - BEHÖRIGHET:

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd.

Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBFs utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - BRANDVAKT:

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme - eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i Tillståndet. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - BRANDFARLIG VARA:

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av kommunens brand- eller räddningschef.

Säkerhetsregel nr 4 - STÄDNING OCH VATTNING:

Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - BRÄNNBART MATERIAL:

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas eller avskärmade genom övertäckning.

Säkerhetsregel nr 6 - DOLDA BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR:

Värmeledande konstruktioner och dolda byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran samt vid konstaterad brandfara skyddas samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckning.

Säkerhetsregel nr 7 - OTÄTHETER:

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - SLÄCKUTRUSTNING:

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckning. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minst effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg) samt brytverktyg (t ex pikyxa) och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t ex vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg).

Säkerhetsregel nr 9 - SVETSUTRUSTNING:

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - LARMNING:

Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - TORKNING OCH UPPVÄRMNING:

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT:

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300 grader C.

Säkerhetsregel nr 13 - SMÄLTNING AV ASFALT:

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBFs "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

1.9.1.2 Utomhusförvaring- brännbart

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte em ballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst material lastkaj eller på plats utomhus, t ex öppen olåst container, inom 6 meter från byggnad eller skärmtak.

Påföljd när säkerhets- Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att när åsidoskrift inte följts sättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna 1.9.1.3 - 1.9.1.8 inte följts.

Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

1.9.1.3 Brandlarm och brandsläckning

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av Försäkringsgivaren.

1.9.1.4 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd och eller vara uppställd med anordning som stänger dörren sektioneringen vid rökutveckling.

1.9.1.5 Tobaksrökning

Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler och på toaletter.

Under förutsättning att Försäkringsgivaren medgett detta får rökning ske

- vid fasta arbetsplatser i lokal eller upplag som inte är brand- eller explosionsfarliga
- på särskild härför anvisad plats.

På övriga platser får rökning inte ske. Plats eller område där rökning inte får ske ska markeras tydligt.

1.9.1.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brans- eller explosionsfarliga utrymmen. Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.1.7 Förbränningsmotordrivet fordon

Förbränningsmotordrivet fordon får inte utan medgivande av Försäkringsgivaren garageras/ställas upp inom fabrikations- eller lagerlokal eller upplag.

På förbränningsmotordrivna fordon, som inte tillhör verksamheten, får reparationer eller service ej utföras inom försäkringslokal. Föreskriften gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparationer/service av motordrivna fordon.

Förbränningsmotordrivna fordon, t ex truck, lastmaskin, traktor, motorredskap, terrängmotorfordon etc. får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på ett betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- fordonet är försett med handbrandsläckningsredskap
- fordonet är försett med batterifrånskiljare och är spänningslöst då det ej används
- fordonet är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 då omgivande miljö är brand-/explosionsfarligt eller innehåller lättantändligt brännbart material samt att Försäkringsgivaren lämnat medgivande därtill.

Laddningsplats för batteri

Plats för laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner etc. ska anordnas i enlighet med Arbetsmiljöverkets Författningssamling, AFS för 1988:4 samt enligt Svensk Standard, SS-EN 50272-3.

Varaktig märkning eller stängsel ska anordnas på golv minst 1,5 m från batteriets/fordonets sidor. Inget brännbart material får finnas inom detta område.

Alternativt ska finnas avskärmningar av obrännbart material mot brännbart material inom 1,5 m avstånd. På laddningsplats får ej finnas brännbart material inom 4 m höjd om det ej är avskilt med obrännbart material. Laddning ska ske med permanent installerad laddare, alternativt godkänd mobil laddare.

1.9.1.8 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, t ex bastuaggregat, kokplattor, kaffebryggare etc. ska vara försedda med en korttidstimer.

Föreskriften avser inte produktionsapparater, fasta uppvärmningsanordningar etc.

1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation

För försäkringen gäller följande särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datorinformation.

Påföljd när säkerhets föreskrift

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att när inte följts åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under 1.9.3 inte följts.

Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp. Skulle säkerhetskopior inte ha framställts sker ingen avvikelse från huvudregeln under 1.9.0.

Om säkerhetsföreskrifterna enligt 1.9.3.21 - 1.9.3.23 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

1.9.3.0 Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt.
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
 - * okumenterade säkerhetsrutiner finns och följs
 - * *)datorer, *)datainformation, system och program underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.3.1 Dator

Datoranläggning (server) skall

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras
- vara försedd med
 - * tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för elmiljön lämpligt utformat skydd
 - * separat och lämpligt utformat luftbehandlingssystem

Service rutiner - Minidatorer

Service rutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör /serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Anmärkning:

Föreligger serviceavtal har Försäkringsgivaren rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Försäkringsgivaren.

Bärbar dator

Bärbar *)dator skall, när den inte används, förvaras på sådant sätt att den inte omedelbart kan upptäckas (undanställd i skåp eller låda) och tillgripas av obehörig.

1.9.3.2 Dataprogram och Datainformation

1.9.3.21 Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att originalexemplaret och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.9.3.22 Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.23 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde.

Säkerhetskopiering skall vara korrekt och funktionsduglig.

1.9.3.24 Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.9.4 Krav på inbrottskydd och åtgärder för att förhindra stöld

1.9.4.1 Krav på åtgärder för att förhindra stöld

Vid stöld gäller att rimliga säkerhetsåtgärder vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt.

Exempel på rimliga åtgärder för att förhindra stöld är att värdefull egendom ska låsas in i lokal eller inhägnad eller låsas fast så att egendomen inte utan stora svårigheter kan stjälas.

Exempel på rimliga säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld ur transportmedel är till exempel att

- inte lämna egendomen på öppet flak eller flak täckt med kapell när transportmedlet lämnas utan uppsikt
- inte lämna kvar startnyckel
- låsa förarhytt, takbox eller annan skåpanordning av trä, plåt, plast eller annat hårt material när egendomen förvaras i dessa.

Påföljd när föreskrift inte följts

Om föreskrifterna ovan inte följs tillämpas huvudregeln enligt 1.9.0.1.

Larmkrav vid stöld ur transportmedel

Om det i försäkringsbrevet anges att transportmedlet är försett med godkänt inbrottslarm, ska sådant vara installerat och inkopplat/ aktiverat.

Påföljd när föreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kravet på larm ovan inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 1.9.0.1 ersätts ändå men med ett avdrag med 0,3 basbelopp.

1.9.4.2 Krav på inbrottsskydd

Försäkringen omfattar, om inte annat avtalats, provisorisk lokal (byggnad) för provisorisk till exempel skjul, bodar, containrar, lokal inom byggnad som är under lokal/arbetsområde arbete.

För att uppfylla skyddskraven för provisorisk lokal ska nedanstående krav för skyddsklass 2 uppfyllas.

Skyddsklass 2

För Skyddsklass 2 gäller följande krav på inbrottsskydd.

Omslutningsyta

Försäkringslokals omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr, fönsterenhet med mera) ska - såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar - i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförande av stöldgods.

Väggar, golv och tak

Ytterväggar av sten, betong, tegel, lättbetong, trä eller kraftiga flerskiktsväggar av blandat material med motsvarande styrka är godtagbara.

För golv och tak godtas utförande som ger ett likvärdigt skydd mot inbrott som vägg enligt ovan.

Dörr, port och lucka

Kraftiga ytterdörrar, -portar och -luckor av trä, aluminium och stål samt inbrottsskyddande jalousier som uppfyller Försäkringsgivarens krav är godtagbara.

Dörrenheten ska vara i gott skick och monterad enligt tillverkarens anvisningar.

Låsning av dörr, port och lucka

Låsning ska ske med låsenhet som uppfyller Försäkringsgivarens krav för *)godkänd låsenhet eller med av Försäkringsgivaren godtagen elektromekanisk låsanläggning. Observera att låset inte får vara försedd med fungerande vred/nödutrymningsbeslag. Låsenhet i trädörr, port och lucka ska vara försedd med av Försäkringsgivaren godtaget dörrförstärkningsbehör. Även utåtgående dörrar, portar och luckors bakkant ska säkras mot uppbrytning.

Fönster

Fönster och fönsterkarmar samt övriga glasade partier ska vara i gott skick samt vara utförda och monterade så att de inte utan avsevärd svårighet kan demonteras. Öppningsbart fönster, oavsett belägenhet (även i dörr, port och lucka), ska vara stängt och invändigt reglat. Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 meter till markplan eller lätt åtkomliga på annat sätt ska dessutom vara låst med av Försäkringsgivaren godtagen låsanordning eller ha *)inkrypningskydd.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och invändigt reglad eller ha *)inkrypningskydd.

Brandventilator av glas eller plast, som är belägen lägre än 4 meter över markplan eller på annat sätt lättåtkomlig, ska oavsett reglingsanordning ha *)inkrypningskydd.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 150 mm ska ha *)inkrypningskydd.

1.9.4.3 Egendom utomhus - Krav på inbrottsskydd avseende inhägnat område

Omslutningsyta

Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omsluten av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port med mera), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvårar bortförande av stöldgods.

Inhägnad

inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och vara minst 2,20 meter högt, varav de översta 0,20 m utgörs av minst två rader taggtråd.

Inhägnaden ska anslutas till marken så att inkrypning under inhägnaden förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag med mera ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

Exempel på godtagbart utförande

- flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50 x 50 mm
- vägg av trä minst 25 mm tjock
- vägg av stålplåt minst 1 mm tjock.

Grind, port och dörr

Grind, port och dörr ska uppfylla samma krav på skydd som stängsel och vägg enligt ovan.

Låsning av grind, port och dörr

Låsning ska ske med låsenhet som uppfyller Försäkringsgivarens krav för *)godkänd låsenhet eller med av Försäkringsgivaren godtagen elektromekanisk låsanläggning. Observera att låset inte får vara försett med fungerande vred/nödutrymningsbeslag.

Vid gångjärnen ska finnas spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge.

Port och dörr ska vara fösedd med likvärdigt skydd.

Påföljd när föreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kraven på åtgärder i 1.9.4.2 och 1.9.4.3 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 1.9.0.1 ersätts ändå men med ett avdrag med 0,5 basbelopp.

1.9.5 Krav på åtgärder vid VVS-installationer och arbete i våtutrymmen

VVS-installationer och arbete i våtutrymmen ska vara fackmässigt utförda enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar och enligt gällande branschregler. Arbetet ska utföras av utbildad personal med certifikat / utbildningsbevis för den aktuella installationen och det aktuella materialet.

Av protokollet från egenkontrollen ska framgå att provtryckning och andra av myndighet, branschorganisation eller materialleverantör föreskrivna kontroller genomförts på ett korrekt sätt.

Påföljd när föreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Försäkringsgivaren att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kraven på åtgärder i 1.9.5 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 1.9.0.1 ersätts ändå men med ett avdrag med 30%, dock lägst ett halvt och högst 10 *)basbelopp.

Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdraget kan minskas eller helt tas bort om ingen av dem som anges i 1.9.0 (Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna) varit försumlig eller om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

1.10 Skadevärderingsregler

Allmänt

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler.

Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

Värdeminskning

Avdrag som föranleds av att egendom minskat i värde genom ålder och bruk görs både på material och arbete, samt även för rivning och återställande med samma avdragsprocent, (se Ålderstabell nedan) som drabbar den egendom som ersätts.

Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typ av arbete arbetstagaren utfört i skadan.

Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför. Ersättning för egen arbetstagares arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

Skada på *)arbeten och *)hjälpmedel värderas enligt skadevärderingsreglerna för *)maskiner/inventarier (se 1.10.2).

1.10.2 Maskiner/Inventarier

1.10.2.1 Maskiner/Inventarier

Om *)återställande sker för försäkringstagarens räkning värderas skadan som återställs med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Återställandet måste ske senast inom två år.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden. Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid skadevärderingen skäligen hänsyn tas till detta.

Merkostnad på grund av myndighetsbeslut angående konstruktion, utförande, eller användning ersätts inte.

Begränsningar

Halva värdet

Vid skada på egendom vars *)tekniska värde är lägre än halva *)nyanskaffningsvärdet värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens *)tekniska värde.

Dator äldre än 1 år

Vid skada på dator som är äldre än 1 år, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad till försäkringstagaren, värderas skadan till det *)ekonomiska värdet.

Lindningar (elutrustn.)

Skada på lindningar - och på grund härav uppkomna skador på plåtar - till elektrisk utrustning värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till lindningarnas och plåtarnas *)tekniska värde.

Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för

- elektriska motorer och generatorer med märkeffekt större än 100 kW samt transformatorer avsedda för in- eller utspänning större än 12 kV

avdrag för värdeminskning göras på lindningarnas och plåtarnas *)nyanskaffningsvärde (dvs kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med

- 5 % per år för motorer; 4 % per år för generatorer; 3 % per år för transformatorer räknat från en tidpunkt som för
- motorer börjar 10 år och för generatorer och transformatorer börjar 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angivits, skall detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

1.10.2.2 Maskiner/Inventarier som inte återställs

Återställs inte den skadade egendomen av försäkringstagaren inom två år eller återställs den för annans räkning, värderas skadan till skillnaden i egendomens *)ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan.

1.10.3 Varor

Skada värderas till *)varornas värde enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

Varor anskaffade för försäljning

Varorna värderas till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag. Om varornas värde före skadan har minskat på grund av inkurans eller annan omständighet beaktas detta vid värderingen.

Varor som den försäkrade tillverkat

Varorna - även varor under tillverkning - värderas till tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings och administrationsomkostnader - vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försäljas.

Varor som är sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.

För varor som återanskaffas beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader på grund av prisändring under skälig tid för återanskaffande.

1.10.4 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopior,

dock beaktas inte de kostnader som

- avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
- orsakats av att information inte kan återskapas
- avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
- avser merkostnad genom arbete på övertid.

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis

Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

Värdebevis

Skada värderas till vad det skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag.

1.10.6 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen skulle ha tillhört om den varit försäkringstagarens, t ex *)maskiner/inventarier eller *)varor. Kan separat försäkring tecknas för egendomen, t ex motorfordons-, båt- eller hemförsäkring, värderas skadan enligt tillämpliga villkor hos Försäkringsgivaren.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på *)arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta. Skada på *)arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring hos Försäkringsgivaren.

1.11 Ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

- skada värderad enligt 1.10 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnad enligt 1.8.1
- röjningskostnad enligt 1.8.2

med avdrag för

- självrisk enligt 1.6

i förekommande fall beaktas

- beloppsbegränsningar, t. ex förstarisk-belopp, angiven högsta ersättning m.m.
- eventuell underförsäkring vid helvärdesförsäkring

i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats sist avräknas eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift 1.9 inte följts.

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

Skadan ersätts intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

1.11.5 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning (SFS 2005:105).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Försäkringsgivaren har rätt att istället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Försäkringsgivaren är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Försäkringsgivarens egendom och egendomen skall snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser).

Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Försäkringsgivaren avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad *) byggnad överklagats och Försäkringsgivaren på grund av detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att Försäkringsgivaren fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Försäkringsgivaren erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av *)basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning:

Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se 10.6 (Räddningsplikt).

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Försäkringsgivaren ska anmälas så snart som möjligt. Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända en kopia av den till Försäkringsgivaren.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Försäkringsgivaren kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

1.12.2 Anspråk på ersättning

Anspråk på ersättning ska framställas till Försäkringsgivaren snarast och senast sex månader från det att den som begär ersättning fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning.

Framställs anspråket senare är Försäkringsgivaren fritt från ansvar.

Se även 10.13 Preskriptionsregler.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom - skadad och oskadad - med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan.

Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättnings storlek.

Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning skall den försäkrade skaffa och sända in dessa handlingar till Försäkringsgivaren.

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

1.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera.

Den som begär ersättning är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den som begär ersättning är även skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller pantavares godkännande behövs för att betala ut ersättning ska den som begär ersättning skaffa och sända in dessa handlingar till Försäkringsgivaren.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Försäkringsgivaren besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Försäkringsgivarens ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Försäkringsgivaren kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar Försäkringsgivaren har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas.

Om Försäkringsgivaren meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Försäkringsgivaren har emellertid inget ansvar för anlitate entreprenörers eller leverantörers åtaganden.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Försäkringsgivaren efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

1.15 Definitioner - Förklaringar

1.15.1 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper och vad som är försäkrat framgår av försäkringsbrevet.

1.15.1.1 Byggnad

Med byggnad avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

- I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår
- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt
Eller mangling,
 - butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
 - samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
 - ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
 - fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

1.15.1.4 Värmekulvert

Med värmekulvert avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

1.15.1.5 Maskiner/inventarier

Med maskiner/inventarier avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp.

Till maskiner/inventarier hänföres sålunda bl a

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen *)byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker så som kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster
- emballage av inventariekaraktär
- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- *)datamedia.

1.15.1.6 Varor

Med varor avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

1.15.1.7 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Med ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia

- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

1.15.1.8 Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Med pengar, värdehandlingar och värdebevis avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort.

1.15.1.9 Kunders egendom

Med kunders egendom avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

1.15.1.10 Arbetstagares egendom

Med arbetstagares egendom avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte*) pengar och värdehandlingar
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

1.15.1.11 Arbeten

Med arbeten avses

- egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller.
- egendom av förbrukningskaraktär
- egendom och arbetsprestationer ingående i försäkringstagarens åtaganden eller i utföranden i egen regi, t ex byggnader, anläggningar, installationer, montage, demontage och markarbeten samt material och varor avsedda att ingå häri

Till arbeten räknas inte befintlig egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande eller av utförande i egen regi, t ex sådan egendom som är föremål för reparation, om- och tillbyggnad eller tillsyn.

1.15.1.12 Hjälpmedel

Med hjälpmedel avses egendom som erfordras för utförande av försäkringstagarens arbeten, såsom

- maskiner, verktyg, redskap, presenningar, formar, formluckor, ställningar
- skjul, bodar, containrar, byggplatskontor med utrustning och inhägnader.

1.15.4 Återställande

Återställande innebär för

- *)byggnad reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål
- *)maskiner/inventarier reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

1.15.5 Värdering

Nyanskaffingsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- *)byggnad den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk

- *)maskiner/inventarier den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet skall inräknas alla kostnader, t.ex för in - och urmontering, transport, material och arbete, som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *)nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*.

Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, det vill säga det sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning. Om marknadsvärdet inte fastställts, kan värdet av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer utgöra marknadsvärde på egendomen. Sådana värdepåverkande faktorer är till exempel ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet.

1.15.6 Övrigt

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *)byggnads- eller *)montageverksamhet. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Basbelopp

Med basbelopp avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Byggherre

Med *)byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet , schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *)montageverksamhet.

Datainformation

Med datainformation avses information som lagras på *)datamedia.

Datamedia

Med datamedia avses det fysiska underlaget på vilket *)datainformation registreras eller lagras (databärare).

Dator

Med dator avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in och utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Försäkringsställe

Med försäkringsställe avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Försäkringslokal

Med försäkringslokal avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Förvaringsplats

Med förvaringsplats avses här upplag under bar himmel eller i byggnad.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses

- låskista, låscylinrar/tillhållarpaket och slutbleck vilka är certifierade enligt SS 3522 klass 3
- hänglås
 - * vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5
 - * vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med godkänd värdeförvaringsenhet - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - avses här kassa-, säkerhets- och värdeskåp som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För kassa och säkerhetsskåp gäller beteckningarna

- enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SS 3492 för säkerhetsskåp.

För värdeskåp gäller beteckningarna

- svensk standard, SS 3000
- svensk standard, SS 3150/ INSTA 610
- SIS 704001och SIS 837501
- LPS 1183 utgåva 3 och 4
- europeisk standard SS - EN 1143-1

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa- säkerhets och värdeskåpen gäller följande beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SS 3492 är beloppsgränsen 1 basbelopp

Värdeskåp

Värdeskåp enligt standard SS 3150	Skyddsvärdes-	Basbelopp	Skyddvärdespoäng	Basbelopp	
		40	3	200	
		50	4	210	
		60	4,5	220	
		70	5	230	
		80	5,5	240	
		90	6,5	250	
		100	7	260	
		110	8,5	270	
		120	10,5	280	
		130	12	290	
		140	14	300	
		150	15,5	310	
		160	17,5	320	
		170	19	330	
	180	21	340		
	190	22,5	350		
	---	---	360	55	
Värdeskåp enligt standard SS 3300	Skyddsvärdes-	Basbelopp	Skyddvärdespoäng	Basbelopp	
	60-80	1,5	161-200	13	
	81-120	2,5	201-280	18	
	121-160	8	281-360	26	
Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501	Klass	Basbelopp			
	V2	1,5			
	V2S	2,5			
	V3	13			
Värdeskåp enligt standard LPS 1183	Sprängprovat / EX-certiferat	Grade	Basbelopp		
		Grade V	13		
		Grade VI	26		
		Grade VII	46,5		
	Ej Sprängprovat / Ej EX-certiferat	Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
		Grade 0	1	Grade IV	6,5
		Grade I	1,5	Grade V	7,5
		Grade II	2,5	Grade VI	17
		Grade III	3	Grade VII	32

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-1 certifierat	Sprängprovat / EX-	Grade	Basbelopp
	Grade	Basbelopp	
	Grade 0	1 Grade IV	10,5
	Grade I	2 Grade V	18
	Grade II	4 Grade VI	31
	Grade III	6,5 Grade VII	57
Sprängprovat / EX-certifierat	Grade	Basbelopp	
	Grade	Basbelopp	
	Grade 0	1 Grade IV	6,5
	Grade I	1,5 Grade V	10,5
	Grade II	2,5 Grade VI	19,5
	Grade III	4 Grade VII	39

Inkrypsningsskydd

Med inkrypsningsskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl eller frysanläggning, antennenläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *)installation avses dock inte dräneringssystem.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätskestrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Konsortium

Lösare sammanslutning av personer eller företag - ofta i form av enkelt bolag - med uppgift att genomföra en viss affärstransaktion eller ett gemensamt åtagande, t ex uppförande av en större byggnad på entreprenad under viss tid, varvid sammanslutningen inte utgör en s k juridisk person.

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium".

Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Montageverksamhet

Med montageverksamhet avses montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt reglerna i Kap 2 § 3 jordabalken hör till fastighet. Montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning än sådan som avses i Kap2 § 2-3 jordabalken hänförs också till montageverksamhet.

Terrorism/ terrorhandling

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Ytbeläggning

Med ytbeläggning avses ytskikt eller beläggning, t ex målning, tapetsering, beklädnad på ytter- och innertak, beklädnad på ytter- och innerväggar samt golvbeläggning.

Årsomsättning

Med årsomsättning avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exkl mervärdeskatt.

Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

2 Avbrottsförsäkring – Kombinerad Entreprenad

2.1 Avbrottsförsäkring

2.1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *)ansvarstiden för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.1.7.1 - 2.1.7.4 . *)Ansvarstiden anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.1.7.1 -2.1.7.4 inträffat. Med avbrottstid avses den tidsperiod under vilken skada enligt 2.1.7.1 påverkar rörelsens resultat.

2.1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *)täckningsbidrag i den försäkrade rörelsen och skäliga extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade rörelsen i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av *)täckningsbidrag som beror på

* att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder - även av provisorisk art - för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen

* förlängd avbrottstid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist

* bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

- egendomsskada eller värdeminskning

- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande.

2.1.5 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Ersättningen beräknad enligt 2.1.10, är vid varje skadetillfälle begränsad till högst den i försäkringsbrevet angivna *)årsomsättningen vid 12 månaders *)ansvarstid.

Årsomsättning

Med *)årsomsättning avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

2.1.5.2 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad vid ras, jordskalv och - vulkanutbrott samt dammgenombrott samt vid skadegörelse utan samband med inbrott enligt 1.5 (se Kap 1).

2.1.6 Självrisk och karens

2.1.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.1.10 (Skadevärderingsregler) och 2.1.8 (Räddnings-och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken är 0,2 basbelopp vid avbrottskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om annan självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

2.1.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen dessutom med *)karens vid varje skadetillfälle.

Avdrag skall även göras för på *)karenstiden fallande räddnings- och extrakostnader.

*)Karenstiden är 24 timmar.

2.1.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.1.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe eller på *)arbetsområde genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt 1.7.8 i Kap 1.

2.1.7.2 El-,gas-, vatten- eller strömavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt 1.7.8 i Kap 1 inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.3 Avspärrning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte sådan myndighets andra avspärrningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärrningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.4 Skada hos kund eller leverantör

- att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt 1.7.8 i Kap 1 inträffat inom Norden hos försäkringstagarens leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgift om pris, mängd, tid/varaktighet mm.

Undantag för skadehändelser enligt ovan

Allmänna undantag enligt 1.7.0 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.1.8 Räddnings- och extrakostnader

Vid skada som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.1.7.1 lämnas även ersättning för - utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt 10.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa.

Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften - skäliga forcerings- och extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat, utöver räddningskostnader enligt ovan.

Medför räddnings- eller extrakostnad nytta endast under *)karenstiden ersätts den inte.

Medför räddnings- eller extrakostnad nytta även efter *)ansvarstidens slut ersätts den med ett belopp, som kan anses falla på *)ansvarstiden.

Mer omfattande räddningsåtgärder och andra åtgärder som medför kostnader skall alltid vidtas i samråd med Försäkringsgivaren.

2.1.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet.

Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.0 eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.1.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *)ansvarstidens slut. Skadebeloppet utgörs av förlust beräknad enligt 2.1.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.1.8).

2.1.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *)ansvarstiden, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.1.7.1 angiven händelse inträffat. Överstiger *)ansvarstiden 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *)ansvarstiden.

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *)ansvarstiden andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under *)ansvarstiden, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *)täckningsbidrag under *)ansvarstiden ökat med

- rörliga kostnader enligt 2.1.15.1 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten

- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *)ansvarstiden - utöver den tid som skulle ha erfordras för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.1.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *)ansvarstiden
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *)ansvarstiden kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för *)varor och eget reparationsarbete » den ränteavkastning som försäkringstagaren under *)ansvarstiden erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *)ansvarstiden uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning , som uppstått på grund av att ersättning för avbrottsskadan betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Vid utbetalning av ersättning efter *)ansvarstiden slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

2.1.11 Ersättningsregler

Försäringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.1.8.

2.1.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.1.12 nedan. Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Försäkringsgivaren avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.1.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.1.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.1.7.1 -2.1.7.4 som kan medföra ersättningsanspråk mot Försäkringsgivaren ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Försäkringsgivaren kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.1.12.2 Anspråk

Med avvikelse från preskriptionsregeln enligt 10.13 första stycket på ersättning (Allmänna avtalsbestämmelser) gäller följande regel vid framställan av ersättningsanspråk.

Avbrottskada regleras efter *)ansvarstidens slut. Den som begär ersättning ska senast tre månader efter *)ansvarstidens slut till Försäkringsgivaren överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Framställs anspråket senare är Försäkringsgivaren fritt från ansvar.

2.1.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar

Den som begär ersättning är skyldig att på anmodan styrka och medverka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till med mera buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättnings storlek.

Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Försäkringsgivaren besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Försäkringsgivaren ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Försäkringsgivaren kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Försäkringsgivaren har rätt att utfärda anvisningar. Om Försäkringsgivaren meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa. Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.1.12.4 Oriktiga uppgifter

Om den som begär ersättning av Försäkringsgivaren efter ett försäkringsfall med mera uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

2.1.15 Definitioner - Förklaringar

2.1.15.1 Definition av täckningsbidrag

Med täckningsbidrag i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exklusive mervärdesskatt - minskat med nedanstående kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- » frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- Emballage
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, d.v.s. huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.

I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Anvisning till definitionen

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym.

Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigerings sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämja med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings och driftskostnader enligt definitionen.

2.1.15.2 Övrigt

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag skada eller händelse enligt 2.1.7.1- 2.1.7.4 inträffat.

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *)byggnads- eller *)montageverksamhet. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Basbelopp

Med basbelopp avses här prisbasbeloppet, d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Karens och karenstid

Med karens avses att försäkringen inte lämnar ersättning för bortfall av täckningsbidrag under viss tid (karenstiden). Karenstiden räknas från den tidpunkt egendomsskadan eller annan händelse som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.1.7.1- 2.1.7.4 inträffat.

Materialkostnad

Med materialkostnad avses förbrukat material, råvaror, handelsvaror, köpta tjänster samt emballage och transporter som redovisas tillsammans med material/ varukostnader i kontoklass 4 enligt EU:s eller svensk standard. Materialkostnad som motsvarar samma period som angiven *)årsomsättning skall uppges.

Nystartad rörelse som saknar historiska uppgifter skall uppges den materialkostnad som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas kommande 12 månader.

Årsomsättning

Med årsomsättning avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår, för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

Nystartad rörelse, som saknar historisk omsättning, skall uppges den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

3 Anvarsförsäkring - Kombinerad Entreprenad

3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och andra försäkrade som anges i försäkringsbrevet, ifråga om verksamhet som anges där, samt för arbetstagare till dessa för skada som arbetstagaren orsakar i tjänsten inom försäkrad verksamhet.

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

Vid serieskada* gäller försäkringen även för efterföljande skador i serien om första skadan i serien inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

Denna utvidgning gäller dock endast skador som inträffar inom sex år från den första skadan i serien.

* Med serieskada avses flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

3.5 Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens åtagande att betala skadestånd, utrednings-*, förhandlings-*, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är vid varje skada begränsat till i detta kapitel nedan angivna belopp.

* Här avses enbart utrednings- och förhandlingskostnader för arbete som utförs av annan än Försäkringsgivarens personal.

Ersättningen är vid serieskada begränsad till ett försäkringsbelopp, nämligen det för en skada angivna försäkringsbeloppet som gäller då den första skadan inträffade.

3.5.1 Person- och sakskada

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och gäller sammanlagt för person- och sakskada. För samtliga skador som inträffar under försäkringstiden är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

3.5.3 Egendom som be- arbetas, installeras, kontrollmonteras m mera

Vid skada på egendom som försäkrad eller för hans räkning annan person åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, reparera, besiktiga, tillse eller försälja begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada.

Låsbyte i samband med nyckelförlust

Med inskränkning av Försäkringsgivarens åtagande enligt föregående stycke och 3.3 (Var försäkringen gäller) lämnas försäkringsskydd för skäligen kostnad att ändra, eller om så erfordras, att byta ut lås i fastighet inom Sverige vid skada till följd av förkomna nycklar. Ersättningen är begränsad till sammanlagt två basbelopp per skada, oavsett antalet fastigheter som berörs av nyckelförlusten, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Detta gäller under förutsättning att den försäkrade enligt gällande rätt är skyldig att svara för sådan kostnad. Polisanmälan skall ske och kopia skall på begäran insändas till Försäkringsgivaren.

Försäkringsskydd lämnas dock inte om nycklarna varit märkta med namn och/eller adress, lämnats kvar i dörr eller om nycklarna stulits ur fordon.

Beloppsbegränsningen tillämpas dock inte vid skada som inträffar i samband med entreprenadarbete enligt 3.7.9.

3.5.4 Egendom under lyft eller transport

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, lyfter eller transporterar och som inte är undantagen enligt 3.7.10.10, begränsas ersättningen till 200 000 kronor per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.5 Dataregister ansvar

Vid ekonomisk och ideell skadeståndsskyldighet för dataregisteransvarig begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada.

3.5.7 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

3.5.9 Ren förmögen hetsskada

Vid ren förmögenhetsskada enligt 3.7.9 lämnas ersättning med högst 1 Mkr vid varje skada och högst 2 Mkr för samtliga skador som inträffar under försäkringstiden.

3.6 Självrisk

Den försäkrade skall vid varje skada erlægga en självrisk om 0,2 basbelopp som avräknas mot sammanlagda ersättningsbara kostnader och ersättningsbart skadestånd.

Självrisken är dock alltid lägst

- 10 % av skadebeloppet vid sakskada orsakad av sprängning, dock lägst 0,5 och högst 2 basbelopp
- 30 % av skadebeloppet vid sakskada som uppkommit i samband med svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp
- 30% av skadebeloppet vid skada orsakad av att VVS- installation och arbete i våtutrymme inte utförts fackmässigt enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar och gällande branschregler eller av utbildad personal med certifikat / utbildningsbevis för den aktuella installationen och det aktuella materialet, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp.
- 10 % av skadebeloppet för skador som inträffar genom markarbeten och som hänförs till samma entreprenad, dock lägst 50 % av basbeloppet
- 1 basbelopp vid skada som inträffar i USA eller Kanada.
- 1 basbelopp vid skada på hyrd lokal
- 1 basbelopp vid varje skada när ersättning lämnas för ren förmögenhetsskada enligt 3.7.9.

Vid serieskada* har den försäkrade att svara endast för en självrisk och då den som gäller vid den tidpunkt då första skadan i serien inträffar och försäkringen är i kraft.

Självriskebelopp som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

3.7 Försäkringens omfattning

3.7.1 Försäkringsgivarens åtagande

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, om dessa avtalats, men gäller inte för ersättningskyldighet enligt åtagande härutöver.

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Försäkringsgivaren gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

Försäkringen omfattar kostnader för skäligen räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

3.7.2 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada.

Om försäkringen inte omfattar viss skada på egendom eller viss personskada omfattar försäkringen inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Försäkringen omfattar inte ren förmögenhetsskada (se dock 3.7.4 och 3.7.9), med vilket förstås ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

3.7.4 Ekonomisk och ideell skada vid dataregisteransvar

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (PUL).

3.7.9 Entreprenadarbete

När försäkringen gäller

Med ändring av 3.2 (När försäkringen gäller) och 3.7.10.19 (Serieskada) i detta kapitel, gäller försäkringen för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

Försäkringsgivarens åtagande

Med komplettering av 3.7 (Försäkringens omfattning) ovan i detta kapitel, omfattar försäkringen skadeståndsskyldighet

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler (produktansvar och ansvar för miljöskada inkluderat),
- som följer av samordningsansvaret enligt 3 kap 7 § arbetsmiljölagen och som den försäkrade enligt avtal övertagit från byggherren.

Anmärkning:

Med miljöskada i detta villkor avses såväl sak- och personskada som ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler.

Markarbete

Undantagen i 3.7.10.3 och 3.7.10.6 nedan upphävs vid skada genom markarbeten.

Vid sådan skada som består i eller är en följd av förändring av grundvattennivån gäller försäkringen dock endast om följande förutsättningar är uppfyllda, vilket är att

- skadan plötsligt och oförutsett inträffar inom två år efter utförandet av markarbetet
- nödvändiga undersökningar utförts för att före markarbetets genomförande fastställa grundvattennivån
- under markarbetets gång grundvattennivåns förändringar följs samt nödvändiga åtgärder för att förebygga skada vidtas.

Anmärkning:

Med markarbete i detta villkor avses allt sprängningsarbete samt övrigt arbete i mark eller grund, såsom schaktning, pålning, packning och spontning.

Annan skada

Vid annan skada än skada genom markarbeten upphävs undantagen i 3.7.10.3 och 3.7.10.6 om skadan beror på att fel tillfälligt begås av den försäkrade i egenskap av entreprenör vid utförandena av arbetena.

Ren förmögenhetsskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada för vilken den försäkrade kan bli ansvarig enligt

- miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler om skadan uppkommer plötsligt och oförutsett eller beror på att fel tillfälligt begås av den försäkrade i egenskap av entreprenör
- ABS 95 (Allmänna bestämmelser för Småhusentreprenad där enskild konsument är beställare), kap 5 § 10. Försäkringen gäller dock inte för kostnad som är en följd av försening i leverans.

Anmärkning:

Med ren förmögenhetsskada förstås ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. Försäkringsavtalslagen (2005:104), en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare. Markarbeten skall anpassas till förhållandena på arbetsplatsen samt till byggnader, anläggningar och annan egendom i grannskapet. Härvid skall av myndighet utfärdade bestämmelser och anvisningar, bl a Polistillstånd, Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter, Boverkets Byggregler, Svensk Standard 460 48 60 (Vibrationer och stöt - Syneförrättning - Arbetsmetod för besiktning av byggnader och anläggningar i samband med vibrationsalstrande verksamhet), SS 460 48 66 (Vibrationer och stöt - Riktvärden för sprängningsinducerade vibrationer i byggnader), SS 02 52 10 (Vibrationer och stöt - Sprängningsinducerade luftstöt vågor - Riktvärden för byggnader) iakttagas.

Föreligger risk för skador genom markskakning, exempelvis vid sprängning, pålning, spontning, packning eller schaktning i tjälad mark, skall vibrationsmätning utföras.

Vibrationsmättningsprotokoll skall därvid upprättas.

Vid sprängning skall sprängjournal föras över varje salva. I sprängjournalen skall utöver tidpunkt för sprängning antecknas tekniska data om sprängningen, såsom uppgifter om laddningsmängder, antal borrhål, sprängkapselintervall och tändföljd.

Innan markarbeten påbörjas skall besiktning (syneförrättning) ske av den egendom i grannskapet som enligt erfarenhet löper risk att skadas.

Härvid skall även provtryckning av skorstensstock utföras av behörig person. Efter markarbetenas avslutande skall egendomen utan dröjsmål efterbesiktigas.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Eftersätts kraven på besiktning, gäller försäkringen endast om försäkringstagaren genom tillförlitlig utredning kan bevisa att skadan upp kommit som en följd av markarbetet.

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en säkerhetsföreskrift inte följts om inte åsidosättandet kan antas saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Med den försäkrade likställs annan som haft att tillse att föreskriften följdes.

3.7.10 Undantag

Vad försäkringen inte gäller för.

3.7.10.1 Uppsåt, risktagande och kända omständigheter

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade framkallat upp såtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade nnars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i medvetande om tt detta innebar betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Ersättning lämnas dock om den försäkrade kan visa att denne inte varit edveten om eller borde ha varit medveten om skaderisken.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

3.7.10.2 Produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av fel eller brist i levererad produkt, felaktig eller bristfällig information om produkten eller felaktigt ågärd beträffande produkten, om företagsledning eller arbetsledning

- kände till felet eller bristen vid leveransen eller när produkten därefter ågärdades eller
- skulle ha upptäckt felet eller bristen om undersökningar, provningar eller analyser utförts enligt de normer och principer som allmänt tillämpas inom branschen eller
- åsidosatt lag eller myndighets föreskrift rörande produktsäkerhet.

3.7.10.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler eller motsvarande kontraktsträttsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utan inskränkning av 3.7.10.6 tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparations- eller underhållsarbeten.

3.7.10.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

Undantaget tillämpas dock inte om ansvarsförsäkringen är avsedd att gälla för den försäkrade i dennes egenskap av ägare, brukare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet som anges i försäkringsbrevet.

3.7.10.5 Atomskada

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

3.7.10.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft samt mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning.

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel - dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning
- skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat allt under förutsättning att lag, författning eller myndighets föreskrift inte medvetet åsidosatts.

Försäkringsskyddet enligt ovan gäller inte i något fall för försäkrad i USA eller Kanada.

3.7.10.8 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, det vill säga fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde.
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserande föremål.

Försäkringen gäller inte heller för skada orsakad av

- luftfartyg, flygplansprodukter, svävare eller hydrokopter
- flygledning.

3.7.10.10 Skada på egendom som hyrs, transporteras m m

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar
- på grund av särskilt åtagande därom transporterar, lyfter eller förvarar
- uppför eller nedmonterar såvitt gäller byggnader eller broar.

Vid skada på lokal som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet, under en sammanhängande tid av minst 60 dagar, tillämpas inte undantaget vid skadehändelse som normalt ersätts genom brand- och vattenskadeförsäkring.

3.7.10.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

3.7.10.12 Skada på levererad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, sälja eller leverera oavsett när skadan inträffar. Försäkringen gäller inte heller för kostnad för hantering eller åtgärd som den försäkrade nedlagt på den levererade egendomen.

Undantaget avser inte skada på tidigare levererad egendom om skadan inträffar till följd av att den försäkrade

- fullgör avtal som inte har samband med det ursprungliga leveransavtalet
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

3.7.10.13 Arbetsskador

Försäkringen gäller inte för arbetsskador som helt eller delvis kan ersättas genom arbetsskadeförsäkring, socialförsäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform.

Dock gäller försäkringen om regress kan utövas.

3.7.10.14 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt inte förhindrat, avbrutit, främjat eller i övrigt påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

3.7.10.15 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundas på garanti eller utfästelse om skadeståndsskyldighet inte hade förelegat utan garantin eller utfästelsen. Försäkringen gäller dock för ansvar som den försäkrade åtagit sig enligt för branschen gällande standardavtal.

3.7.10.16 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i oskadad egendom.

Dock ersätts hälften av kostnaderna för ingrepp i oskadad egendom som är gemensamma för att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra styckena beträffande ersättning för ingrepp gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

3.7.10.17 Återtagande, reparation och räddningskostnad för levererad egendom m m

Försäkringen gäller inte för kostnader i samband med reklamation, återtagande, reparation, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad egendom.

Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad egendom befaras förorsaka skada.

3.7.10.19 Serieskada

Försäkringen gäller inte för serieskada om första skadan i serien inträffat före försäkringstiden.

3.7.10.20 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, besiktningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

3.7.10.21 Böter, viten och straffskadestånd (punitive damages)

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd (punitive damages) eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd.

3.7.10.23 Asbest m m

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest, formaldehyd, PCB (Polyklorerade bifenylter), EMF (Elektromagnetiska fält) eller tobak.

3.7.10.24 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

3.7.10.27 Läkemedel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av

- preventivmedel
- diethylstilboesterol (DES)
- oxychinolin
- vacciner
- kemiska abortframkallande preparat, eller
- silikonbaserade implantat.

3.7.10.28 HIV/AIDS

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av HIV eller därav föranledda sjukdomar, t ex AIDS.

3.7.10.29 Terrorism

Försäkringen gäller inte skadeståndsansvaret för skada om skadan helt eller delvis orsakats av terrorhandling.

Anm. Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår och som framstår att vara i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

3.12 Skaderegleringsbestämmelser

3.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Försäkringsgivaren så snart som möjligt.

Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till Försäkringsgivaren. Den som vill utnyttja försäkringen måste anmäla detta inom sex månader från det att någon gjort gällande ett skadeståndskrav mot den försäkrade.

Om så inte sker är Försäkringsgivaren fritt från sina åtaganden enligt 3.7.1.

3.12.2 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den försäkrade är skyldig att låta Försäkringsgivaren besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Försäkringsgivarens ansvar.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Försäkringsgivaren handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom deras verksamhet.

Dokumentationsplikt för levererad egendom

Den försäkrade och försäkringstagaren ska i rimlig omfattning bevara konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid skadeutredning om ansvar för skada genom levererad egendom.

Anvisningar

Försäkringsgivaren har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas.

Om Försäkringsgivaren meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Försäkringsgivaren har inget ansvar för anlitad entreprenörs / leverantörsåtaganden.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

3.12.4 Oriktiga uppgifter m m

Om den försäkrade eller annan som begär ersättning av Försäkringsgivaren efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3.12.5 Rättegång

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att, i händelse av rättegång, utan ersättning tillse att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras i erforderlig utsträckning med hjälp av hos dem anställd personal.

I händelse av rättegång utser Försäkringsgivaren rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte accepterar det av Försäkringsgivaren utsedda rättegångsombudet kan en dom om ersättningskyldighet inte åberopas mot Försäkringsgivaren och inte heller ersätts rättegångs- och skiljemannakostnader.

3.12.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Försäkringsgivarens tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Försäkringsgivaren fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är - om Försäkringsgivaren så önskar - skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Försäkringsgivaren förklarat sig villigt att göra upp i godo med den skadeståndsberättigade är Försäkringsgivaren fritt från ytterligare åtaganden till följd av dennes skadeståndskrav. Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställts genom tredskodom.

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och avstår den försäkrade från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningskyldighet för Försäkringsgivaren.

3.12.8 Dröjsmålsränta

Försäkringsgivaren betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 3.12.

3.12.9 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

4.1 Entreprenadförsäkringar

4.1.4 Försäkring för befintlig egendom

4.1.4.1 Vem försäkring gäller för

Försäkringen gäller endast för skada i samband med *)entreprenaden verksamhet för försäkringstagaren och försäkringstagarens beställare, om denne är *)byggherre.

4.1.4.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller när försäkringstagaren i samband med *)entreprenadverksamhet utför *) ROT-entreprenad åt beställare under entreprenadtiden tills entreprenaden avlämnats, under förutsättning att *)ROTentreprenören i skriftligt avtal gentemot beställaren åtagit sig att tillhandahålla försäkring för *)befintlig egendom.

Försäkringen gäller dessutom under *)ROT-entreprenadens garantitid, dock högst tre år från garantitidens början, för skada som upptäcks under garantitiden, under förutsättning att *)ROT-entreprenören i skriftligt avtal gentemot beställaren åtagit sig att tillhandahålla försäkring för *)befintlig egendom.

Försäkringen gäller även när försäkringstagaren i samband med *)entreprenadverksamhet utför *)ROT-entreprenad för egen räkning, eget bruk eller försäljning enligt vad som föreskrivs i 1.2.2 (arbeten i egen regi) i Kap 1.

4.1.4.5 Försäkrad egendom och försäkringsbelopp

Försäkringen omfattar *)befintlig egendom, varmed här avses försäkringstagaren eller beställaren tillhörig befintlig

- *)byggnad eller anläggning som är föremål för *)ROT-entreprenad
- lös egendom inom sådan *)byggnad eller anläggning.

Försäkringen omfattar även privat lös egendom tillhörig bostadshyresgäst eller bostadsrättshavare inom sådan *)byggnad eller anläggning som är föremål för *)ROT-entreprenad.

UNDANTAG:

Med *)befintlig egendom avses inte:

- *)arbeten
- *)hjälpmedel som erfordras för utförande av *)ROT-entreprenaden.

Försäkringsbelopp

Ersättning enligt denna försäkring är vid varje skada på *)befintlig egendom begränsad till i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp.

4.1.4.6 Självrisk

Självrisken är densamma som tillämpas enligt 1.6 (Självrisk) i Kap 1. Har annan självrisk avtalats, anges detta i försäkringsbrevet.

4.1.4.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på försäkrad *)befintlig egendom (se 4.1.4.5).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada till den del den omfattas av annan egendomsförsäkring eller ansvarsförsäkring
- skadehändelse som normalt ingår i brand-, vatten- eller inbrottsförsäkring, dock tillämpas inte undantaget om egendomsförsäkring finns för sådan skada till den del ersättning reduceras på grund av reglerna om fareökning

- skada som uppkommit utan samband med *)ROT-entreprenaden eller som orsakats av brukande
- skada genom förmögenhetsbrott, stöld eller svinn.

4.1.4.10 Skadevärderingsregler

Skada på egendom värderas enligt följande regler.

Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

För skada på annan *)befintlig egendom än enligt 4.1.4.10.1 - 4 (Byggnad) värderas skadan enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) i Kap 1, eller, i förekommande fall, 4.12.1.10 i villkoret "Allriskförsäkring för byggnads och montageverksamhet", för den objekttyp egendomen eljest skulle ha tillhört.

4.1.4.10.1 Byggnad som återställs

Om *)återställande sker, värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma eller likvärdigt utförande på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. Återställandet skall ske senast inom 2 år.

Om *)återställande av *)byggnad inte kan ske inom 2 år på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden 2 år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst 3 år från skadedagen. Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden. Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Kan utan väsentlig olägenhet *)återställandet ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Begränsningar

Om byggnad i sin helhet eller till denna hörande *)installation vid skadetillfället har ett *)tekniskt värde som är lägre än halva *)nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till byggnadens respektive installationens *)tekniska värde. För *)installation bedöms varje system och varje föremål för sig.

Om *)ytbeläggning eller skorsten före skadan var i uppenbart behov av reparation, utbyte eller renovering, beaktas detta vid skadevärderingen.

4.1.4.10.3 Byggnad återställs inte

Återställs inte den skadade byggnaden inom 2 år, värderas skadan till skillnaden i byggnadens *)ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan, dock högst till återställandekostnad enligt 4.1.4.10.1.

4.1.4.10.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av *)byggnad hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift, skall värdet av kvarvarande delar (restvärden) behandlas enligt 4.1.4.10.3.

4.1.4.15 Definitioner- Förklaringar

Hänvisning:

Se även 1.15 (Definitioner- Förklaringar) i Kap 1, eller, i förekommande fall, 4.12.5 i villkoret "Allriskförsäkring för byggnads- och montageverksamhet".

Befintlig egen-

Med *)befintlig egendom avses *)byggherren tillhörig egendom inom dom eller i direkt anslutning till *)arbetsområde. Med *)befintlig egendom avses inte *)arbeten eller *)hjälpmedel.

Byggherre

Med *)byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Entreprenadverksamhet

Med *)entreprenadverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden, exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i kap 2 § 2 i jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *)montageverksamhet.

ROT-entreprenad

Med *)ROT-entreprenad avses reparations-, om- eller tillbyggnadsentreprenad, dock inte i sådan verksamhet som är att hänföra till montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis är inrättad för detta ändamål.

ROT-entreprenör

Med *)ROT-entreprenör avses entreprenör som utför *)ROT-entreprenad.

Återställande

Återställande innebär för *)byggnad reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål.